

alacritate mentis et tota virium facultate illius vitæ A iter nostrum. Expectant nos cives æternæ civitatis; vestigia, ut beatitudinis, in qua regnat cum Christo, et Rex ipse, qui vult omnes homines salvos fieri, consortes effici mereamur. Ideo ergo nulla carnalis nostram cum sanctis suis vehementer desiderat concupiscentia, nulla secularis ambitio impediatur salutem, etc.

VITA S. JOANNIS BEVERLACENSIS

ARCHIEPISCOPI EBORACENSIS,

AUCTORE FOLCARDO SITHIVENSI MONACHO.

(Apud BOLLAND. Maii tom. II, die 7, p. 166, ex ms. Anglicano.)

COMMENTARIUS PRÆVIUS.

Beverlacum, oppidum amplum et perfrequens, Cambdeno, situm est in parte orientali ducatus Eboracensis, vulgo East-Riding, haud procul ab Hallo fluvio, qui aliquot inde leucis in æstuarium Humbri fluminis dilabitur. Ea ditio Bedæ appellatur Deir-waud, id est silva Deirorum. Ibi. S. Joannes, de quo hic agimus, reperit ecclesiam parochialem, S. Joanni Evangelistæ sacram. Acquisitis hujus loci situ et dominio, prædictam ecclesiam sanctam in monasterium convertit et monachis assignavit. Presbyterium, id est chorum ecclesiæ, ibi construxit, habente priore ecclesiæ S. Joannis locum in navi ecclesiæ. Fabricavit ad Australem prædictæ ecclesiæ oratorium S. Marini, ubi postea moniales collocavit. Associavit monasteriis istis septem presbyteros et totidem clericos in navi ecclesiæ S. Joannis. Acquisivit suis monasteriis munerum de Riding. Ext.æc construxit ecclesiam S. Nicolai in fundo domini sui. Quæ omnia ex Collectaneis Lelandi indicantur tomo primo Monastici Anglicani, pagina 170, ubi representantur sculpta ipsius Beverlacensis monasterii structura, et facies occidentalis ecclesiæ conventualis. Iluc se contulit S. Joannes, cum, senio gravatus, sese archiepiscopatu Eboracensi abdicasset; et tandem hoc 7 Maii anno Christi 1224, sanctam animam Christo tradidit, miraculis in vita et post obitum clarus.

2. De virtutibus rebusque gestis S. Joannis pluribus locis agit venerabilis Beda, potissimum lib. v. Historiæ ecclesiasticæ gentis Anglorum, cap. 2, et sequentibus. At postea res ejus gestas in unum volumen collegit Folcardus, ecclesiæ Sanctæ Trinitatis Cantuariæ monachus, ad præcem et instantiam Aldredi archiepiscopi Eboracensis: ut titulus actis hisce præfixus indicat. Videtur hæc scripsisse, cum S. Eduardus confessor rex præesset Angliæ, mortuus anno 1066, a cujus conjugis Edithæ reginæ, ob commendationem Aldredi archiepiscopi, se adjutum in monasterii sui desolatione commemorat, in præfatione ad hanc Vitam, quam damus ex ms. Anglicano, nobis Macloviopoli submissam a reverendo domino Leandro Pritchardo, monacho Benedictino. In citato Monastico Anglicano, pag. 169, indicatur quod Folcardus Cantuariensis scripsit Vitam D. Joannis archiepiscopi Eboracensis, non tamen dicitur Folcardus archiepiscopus Cantuariensis, uti dicta verba interpretatur Joannes Mabillon, et corrigi, eumque asserit monachum Bertinianum initio sæculi xi in Angliā degisse. Verum Folcardus hic Bertinianus altero Cantuariensi aliquanto junior fuisse videtur, evocatus in Angliam a Guilhelmo rege, et præpositus Torneiensi cœnobio, quod eum fere 16 annis (absque benedictione, a balthis vices supplendo) rexisse testatur Ordericus Vitalis, lib. xi ecclesiasticæ Historiæ ad annum 1108, quod initium est xi non vero xii sæculi. Subjungit Mabillon aliquam

B Vitam S. Joannis, ex ms. legenda monasterii S. Gildalsii de Nemore acceptam, opinatus esse scriptam a Folcardo monacho Bertiniano. Verum ea solum est aliquod compendium ex majori Vita, quam damus, excerptum. Aliud, sed magis contractum, habemus in antiquo pergamento, ab Henrico Huntingdoniensi, sæculo xii conscriptum. Alia ejus Vita, anno 1516 excusa, exstat in legenda Anglicana Joannis Capgravi. Quibus omnibus omisissis, subjungimus miracula illustria, a quatuor diversis auctoribus et fere testibus oculatis conscripta, a laudato Leandro Pritchardo submissa. Horum primus appellatur Willelmus Kecalus, ac primo attingit tempora Guilielmi Conquestoris regis, ut videatur sub finem sæculi xi aut initium sequentis scripsisse; sequentium auctorum nomina non indicantur. Qui ex his proxima miracula conscripsit, meminit Stephani regis, anno 1156 coronam regiam adepti, et ultimorum Thurstani archiepiscopi temporum, qui anno 1140 obiisse dicitur. At tertius auctor indicat miracula intra quinque annos patrata. Quartus meminit generalis interdicti cui Angliæ sub Joanne rege subjecta fuit, ac videtur sub Henrice III ultima miracula adjunxisse.

3. Exstat inter decem scriptores Historiæ Anglicanæ, Londini anno 1652 excusos, Chronicon Thomæ Stubi, sive Stubei Dominicani, xiv sæculo scriptum De actibus pontificum Eboracensium; in quo columna 1691 et sequenti continentur acta S. Joannis archiepiscopi, et sub finem ista leguntur: *Secesit in monasterium suum, quod apud Beverlacum fundaverat, ibique miraculorum gloria insignis, Nominis Maii felicitate vitam finivit. Sepultus est ibi in ecclesia, ex tunc usque nunc semper gloriosius non cessat publicari virtutibus.* Deinde in Alfrico archiepiscopo, qui præfuit dictæ Ecclesiæ ab anno 1023, usque ad annum 1051, hæc scribit: *Iste capsam, auro et argento et lapidibus pretiosis opere incomparabili, apud Beverlacum fabricari fecit; et elevatum de sepulcro ligneo, mirabili artificio insculpto, pretiosum corpus gloriosi Patris S. Joannis archiepiscopi, cum ingenti cleri plebisque exultatione, multis additis reliquiis, in eam honorificentissime collocavit. Ipse etiam a quodam divite, nomine Forceo, pecunia sua acquisivit ecclesiæ S. Joannis terram apud Milletune et apud Holm, et quinque bovatas apud Fredichthorp, cum pecunia et hominibus in ea: hæc ibi. Est autem bovata terræ quantam bos unus colat. Contigit autem hæc translatio 25 Octobris anno 1044, et solemnem cultu dictum diem, æque ac diem hunc natalem, celebratum fuisse constat ex relatione miraculorum; et apud auctorem secundum num. 13, dicitur femina, septem annis contracta, in una solemnitate ipsius, quæ Translatio corporis sancti nominatur, scriptore cum aliis psallente, sanata. Alia iterum*

translato anno 1307, facta traditur in Monastico Angli-
cicano.

4. Ednardus Maibew agit de priori translatione ad dictum diem 25 Octobris, et illud memorandum interserit: Anno Christi 1415 invictissimus rex Henricus, ejus nominis quintus, eo ipso die ejus translationi sacro nimirum VIII Kalendurum Novembris, id est 25 Octobris, celebrem illam victoriam, in loco qui Angicourt appellatur, contra Gallos obtinuit, quam sanctissimo huic pontifici ascribens, in Angliam reversus, tam depositionis seu natalis, quam translationis ipsius festa per totum provinciam Cantuariensem (nam in Eboracensi, ut videtur, antea celebrabantur) solemniter celebranda curavit. Existat sane in constitutionibus provincialibus Angliæ, titulo de feriis, Henrici Chicheley archiepiscopi Cantuariensis in synodo provinciali, quæ anno Christi 1416 habita est, hæc de re decretum, cujus exordium est: Anglicanæ Ecclesiæ. Paulo autem inferius hæc habentur verba: De fratrum nostrorum et cleri in præsentem consilio præsentium voluntatibus et assensu, et nihilominus ad Christianissimi principis et regis nostri (Henrici quinti) instantiam specialem, sanctissimi confessoris et pontificis Joannis de Beverlaco memoriam ubique per nostram provinciam votivis et devotis affectibus duximus exaltandam. Statuimus igitur, etc. Statuit, ut vultimus, de duobus illius festis celebrandis. In posteriore vero hujus decreti partem, quæ ad translationis ejus festum spectat, hoc modo scribit doctissimus vir Guillelmus Linwede, ista die (25 mensis Decembris) qui tunc accidebat die Veneris, fuit bellum de Agnicourt in Picardia anno 1415, ob cujus victoriosum exitum dictus rex Henricus quintus procuravit per Ecclesiam Anglicanam sic ordinari, prout hic habetur; et sic non solum hoc festum numerari potest inter ferias solennes, sed etiam repentinæ, etc. Hæc ipse. Videt igitur lector non solum præcedentibus sæculis, sed in his etiam ultimis, beatissimum antistitem Joannem de Beverlaco regibus Angliæ in bellis adfuisse. Huc usque Eduardus Maibew.

5. In pervelusto missali, in cœnobio Gemeticensi asservato, et circa annum millesimum exarato, præscribitur ad diem 7 Maii festum S. Joannis episcopi in Beverlisco. Habemus antiquum Martyrologium in Anglia conscriptum, in quo hisce nonis Maii, primo loco collocatur depositio S. Leotardi episcopi Cantuarie defuncti, et mox subjunguntur ista: Et natale S. Joannis Eboracensis archiepi cõ; i. In Martyrologio Coloniae et Lubecæ, anno 1499 excuso, ista habentur: Beverlaci natale S. Joannis episcopi et confessoris Eboracensis. Sequuntur hos auctor Florarii mss. Grevenus, Molanus, Canisius, Galesinius, cum hortierno martyrologio Romano, item cum Anglicano et variis monasticis, quorum varii referunt ejus translationem ad diem 25 Octobris. In Breviario secundum usum ecclesiæ Sarum an. 1499 excuso, ad hunc 7 Maii præscribitur in Calendario, ut præcipua festa solent, rubro characterè festum S. Joannis de Beverlaco, cum regimine chori, ubi propositæ lectiones continent compendium Vitæ, et additur hæc oratio: Deus qui præsentem diem B. Joannis, confessoris tui atque pontificis, migratione consecrasti; da Ecclesiæ tuæ digne de ejus solemnitate gaudere, ut apud tuam misericordiam exemplis ejus adjuvemur et meritis. In Breviario Sarsburienensi, anno 1557 excuso, præscribitur etiam ad diem 25 Octobris sacra ejus solemnitatis memoria. In quibusdam Fastis mss. aliqua ejus notitia ad diem 17 Januarii, et 28 Aprilis habetur, uti tunc

A inter prætermisos observavimus.

6. His deductis accipimus Historiam et Antiquitates universitatis Oxoniensis, anno 1674 Oxoniæ excusas, auctore, ut ex præfatione colligimus, Antonio Woodo, et ex his pag. 11 contentis, ubi de scholarum Oxoniæ, ipsis Britannorum et Saxonum temporibus, scilicet ante regem Alvedrum florentium, vindictis agit, ista describitur: Primo itaque, inquit, cum sancto Joanne de Beverlaco auspiciatur, anno circiter 720 diem obeunte; quem ingenuis apud Oxonienses artibus operam dedisse scripta antiqua haud pauca prodiderunt, depictis etiam fenestrarum indicis, lucem hac in re copiosam affundentibus. Scriptor enim, qui florebat anno 1375 in ejusdem Beverlacensis Vita (cujus initium: Antiquioribus Britonum sola, etc.) Harphamiæ inter populos Deiræ natum, annos autem vernantes apud cœnobium S. Hilde in studiis collocasse perhibet; primumque ex Angliæ doctoris vel magistri gradu ornatum fuisse. Erat autem, inquit ille, doctor ejus Theodorus alienigena, qui in Oxonia summum conscendit apicem, etc. Quod et Lelandus ex auctore anonymo retulit de Beverlaco, dictoque ejus loci sancto, opere trifariam partito, scribente, quem ego quidem Gulielmum quendam Asketellum fuisse arbitror, qui regnante Edoardo II eandem sibi materiam sumpsit, ediditque libros pariter tripartitos; multa, ut opinor, e Deiracensi aliisque trans Humbrum bibliothecis edoctus, cujus regionis monachi, cum Angliam Dani ubique persultarent, historias suas et antiquitates variis perpetuis cladibus summa industria eripuerunt. Huc accedunt sacrissæ Beverlacensis, a prædicto etiam Asketelio memorati, verba, sanctum Joannem de Beverlaco primum in artibus magistrum apud Oxonienses excussisse memorantis. Quæ egregie etiam confirmantur ab ipsius Beverlacensis imagine, sinistro bibliothecæ Sarsburienensis latere, fenestram olim sectam decorante, imo nescio an ibidem etiamnum comparente, hac inscriptione: Doctor sanctus Joannes de Beverlaco fuit primus magister artium liberalium in Oxonia.... Poterant etiam alia proferre testimonia, his quæ de Beverlacensi adducta sunt communiendis perquam accommoda.... Sed me alio rapit succincta destinati operis brevitatis. Hæc ibi: et pag. 12 sub finem definit, Oxonii his annis generalia quæ vocant studia floruisse, aut academiam artium et scientiarum professoribus, graduumque aliorum distinctionibus instructam fuisse, cum sanctus Joannes de Beverlaco magistri ibidem gradum capessiverit.

7. Idem auctor libro II Historiæ et Antiquitatum universitatis Oxoniensis pag. 61, agens de scriptoribus ante recreatam ab Alfredo Academiam, primo loco collocat S. Joannem de Beverlaco; deque illo scribit addendum, quod, cum in media ecclesiæ Beverlacensis collegiæ parte terram contumulantæ mulierculæ effoderet æditus 14 Septembris anno 1664, hy:ogæum retea: lateritium; inque eo loculos binos reperit: quorum alter pulveres continebat, alteri vero ossa humana includebantur, his porro verbis eorum uni inscriptis: Anno ab Incarnatione Domini millesimo centesimo octogesimo octavo cumbusta fuit hæc ecclesia in mense Septembris, in sequente nocte post festum S. Matthæi apostoli, et in anno millesimo centesimo nonagesimo septimo, octavo Idus Martii, facta fuit inquisitio reliquiarum B. Joannis in hoc loco, et inventa sunt hæc ossa in orientali parte sepulcri, et hic recondita, et pulvis cemento mistus ibidem inventus est et reconditus.

INCIPIT VITA.

PROLOGUS

1. Lucernæ ardenti et lucenti in caliginoso loco, Anglorum archipresuli ALDREDO (71), minimus devotorum ejus frater FOLCARDUS, salutem cum fideli famulatu.

In præcepto servitutis tuæ, mi reverentissime Pater et Domine, necesse est parvitati meæ memorari non solum veterum amicitiarum et frequentis beneficii, verum etiam (quod his pluris est) auctoritatis tuæ, quæ inter homines est Christus Dei. Tanta quippe cælestium charismatum prærogativa suffultus, pondus habes præcepti, unde et gravius quoque imminet iudicium resistenti. Et cum hæc pusillanimitatem meam persuadeant patere jussioni tuæ, plurimum succurrit memoria ejus misericordiæ quam nobis fecisti fidei hac commendatione.

2. Turbato siquidem fluctuantis cænobii (72) mei pelago, gementibusque pene cunctis charissimis pignoribus monasterii, quod is qui pastoris et medici locum occupaverat, in languente ovicula non culpæ pressuram, sed veterem familiaris odii insequeretur jacturam; et cum collatis totis animi sui viribus consociam ovem ab irruente (proh dolor!) nimis familiaris lupo non conaretur tueri, sed perperam comparato potentatu sæculari exturbatos nos e carina monasteriali fluctibus immitteret ponti; jamque irruentibus vicissim et involventibus undis, cum interitus solummodo immineret, nec ulla spes emergendi esset, hæc tandem, velut maris stella, pio illuxit fulgore, naufragumque suum portu recepit miseracionis suæ, et doloribus vulnerum adhuc hiantium et recentium compasso, materno conductu tibi, velut sagaci medico, misit curandum et consolandum pro tempore, secuta scilicet ceti fideli Deo femina exemplum illius electi Samaritani, qui, vulnerato a latronibus et a sacerdote et Levita neglecto, miserans appropinquavit, sancium vino lavit, oleo sovit, pietate alligavit, stabulario sub promissione mercedis curandum commisit. Utque tantam pietatem omnis noscat posteritas, reginam (73) dico fuisse quæ hæc fecerit, cujus probitates nullius unquam quantumlibet disertæ rethoris facunda evolvit loquacitas; quam idcirco divinitus adjunctam regio credimus lateri ut tanta ejus invigilantis industriæ solertia

A emolumentum provideatur præsentis regni.

3. Ut autem superius relicta repelam, consolatione et medela tui, mi amantissime Pater, clauduntur quidem vulnera, sed e vicino quorundam lividorum clam insidiantia perhorresco jacula. Verum multum respiro, sub potestate patronæ, quin et sub commendationis tuæ constitutus tutela, nec per Dei gratiam timendum est quod, te tutore vel rectore, nos ulla, quantumlibet minax et insidians, obruat procella. Nam semper, Domini præcedente gratia, sperabo sub umbra alarum tuarum, donec transeat iniquitas omnium insidiarum. Sed hæc hactenus. Ad pondus autem imperii tui vertatur sermo meus, qui, ex consequentia sui, hoc necessario paucis prælibabit, quibus incrementis divini famulatus sancta Eboracensis Ecclesia, tui præsulatus (tempore), pristinam rusticitatem excusserit; et in Dei laudibus, rudi novitate tuis doctrinis commonita, decenter adoleverit. Hoc divinitus coronæ tuæ dixerim adauctum, quod clerus, a sæcularium hactenus usitata veste indiserctus, nunc in veste nuptiali laudes celebrat Dei, et talaribus tunicis conventum celebrat synodi; itemque nimis neglectum in elemosinis et pauperum oblationibus opus exercet misericordiæ, et quod memoriam fidelium defunctorum assidua eis inculcasti commendatione. Quod dico, non ut laqueum adulationis tibi injiciam, sed potius (si dicendum a me est) ut ad talia accendam quæ utique necessario te Deo debere cognoscis et suscepto munere prælationis cum imposita dignitate honoris.

4. In hoc quoque dignum successorem præcedentium sanctorum tuæ sedis præsulum te præbes, cum eorum actus et vitam celebrare et litteris commendare sedulus studes. Unde et accidit ut, responsorii sanctissimi Joannis te jubente compositis pro modulo parvitatæ meæ, præciperes ad ejus Vitam inchoandam stylum vertere; quod opus certe tanto magis cognoscitur difficile et arduum, quanto magis fuerit notum. In nomine ergo Domini, tu remigium subige, vela pande, cursum nostrum Deo commite. Eo gratiam suam precibus tuis accommodante, ripam attingentes, feliciter arenam calcabimus littoris, securi nec solliciti de tumultuantibus æquoris canibus, qui quanto acutius in latratu cristas erigunt, tanto imbecilliores eos natura prodit (74).

(71) Aldredus ex episcopo Wigornensi, in Nativitate Christi, anno 1060, electus archiepiscopus, et Romæ consecratus.

(72) Cænobium SS. Trinitatis Cantuarie fuerat ante a Danis combustum, postmodum cænobium Christi dictum.

(73) Regina Editha, uxor S. Eduardi confessoris, de qua ad hujus Vitam egimus 5 Januarii. Ingulphus Croylandensis ejus pietatem, castitatem, doctirinam aliasque virtutes deprædicat.

(74) Hoc quasi prologo finito subditur in ms. per modum rubricæ. *Hic redit Fr. Folcardus ad propositum suum de S. Joanne*: ex quo colligas cæteras rubricas, per modum titularum capitalium consequenter interjectas, non esse auctoris, sed scriptoris; quas tamen, pro antiquitatis veneratione hic voluissimus subjungere continua serie, nisi eas reprehendissemus satis temere descriptas fuisse, uti mox post num. 8 apparebit.

CAPUT PRIMUM.

Studia, conciones, episcopatus Hagulstadensis, archiepiscopatus Eboracensis, miracula.

5. *Æterna* compatiens Dei miseratio, mundo succurrens perditio, per incarnatum suum Filium antiquum damnationis humanæ dissolvit iudicium, ut sicut per transgredientem Adam eramus filii mortis et inferni: sic per Christum Jesum, Dei et Virginis Unigenitum, restitueremur filii vitæ in hæreditatem cælestis regni. Per hunc conregnantem sibi in cælis, et hominibus cohabitantem in terris, divinum dispositionis suæ reservavit mysterium, in quanta scilicet misericordia salvare decrevisset Deus filios hominum, cum ad eos vivificandos in mortem tradiderit unicum Filium suum. Accepta siquidem injuria illatæ contumeliæ, hac in contemptoribus suis usus est lege misericordiæ, ut ubi superabundavit culpa, ibi miseracionum ejus largiora redundarent exempla. Confirmatis itaque discipulis suis, doctoribus nostris, per divinorum præceptorum dogmata, omnem pene jam mundum, a sui denominatione, sub Christiano prætitulavit nomine; penetraruntque verba eorum fines et angulos terrarum, unde et pervenit fides ad notitiam omnium linguarum. Ut enim fideli patrum traditum est relatione, jamdudum fide illuminatis finibus totius Galliæ, serius perlatum est verbum Dei ad hanc insulam Britannicæ. Quæ, secuta exemplum illius evangelici junioris filii, qui primo repugnans jubenti patri, postea vero pœnitentia ductus acrius perstitit in excolendis fructibus vineæ patris sui, eo cœpit devotius in suscepta religione proficere quod se vidit ad fidem Christi tardius venisse.

6. Cœpit jam hinc Christi propitia bonitas in tribulis dulces sicut procreare, in rubo decoras uvas multiplicare, et novellæ gentis suæ stirpem sanctorum filiorum pro'e fecundare. Ergo, inter cætera rudi Britannicæ divinitus tunc collata luminaria, ad depellendas veterum errorum tenebras clarius a Deo accensa, effulsit hic beatus puer Joannes, velut matutina stella; qui ab ipso nominis initio in Christi initiatus gratia, gloriosus Dei miles finetenus in Christi perstitit militia. Subduxit primo manum ferulæ (75) Theodori archipræsulis Canticæ, cujus doctrinis ac cura erat institutus, a summo doctore summum conscendit apicem philosophiæ. Hujus excellentiæ D evocatus gratia in monasterio Streveshalensi aliquantibus detinetur diebus ab Elfedæ abbatissa (76). Sed

(75) Colitur S. Theodorus 19 Septembris. Is Romæ consecratus venit Cantuariam anno 699, mortuus ann. 690. Thomas Stubs asserit ab eo, *excellentem in Scripturis ingenii vivacitatem, Joannem, id est gratiam Dei appellatum*. De eo plura infra, num. 45, referuntur.

(76) Vitam S. Elfedæ illustravimus ad diem 8 Februarii, ubi, num. 60, hæc S. Joannis ibi residentia e Thoma Stubs adducitur, Beda, lib. iv, cap. 25 asserit, *ex hoc monasterio Streneshalensi prodixisse quinque episcopos, et hos omnes singularia meriti et sanctitatis viros*, inter quos numeratur Joannes.

(77) Hic interponebatur iste titulus: *Qualiter*

A clemens Deus tantum lumen non passus *fit* modico includi locello, eductum de modii latibulo imposuit candelabro, ut omnibus luceret ingredientibus in sua domo.

7. Exiens ergo inde, fraterna commonitus charitate, rudibus adhuc Anglorum populis verbum Dei cœpit evangelizare. Divina autem affatim præditus largitione, facundus rhetor erat in verborum digna effusione; præbebat etiam sancta vita competentem favorem assiduæ prædicationi, cum a semita auditæ institutionis nusquam diverteret exhibitum exemplum in se conversationis. Comitabatur præterea virtus Dei virtutum verbi sui, et sanabantur per eum quique infirmi, ut et in hoc fideli servo suo promissio firmaretur Christi. Signa, inquit, quæ ego facio, et vos facietis, et majora horum facietis. (Joan. xiv, 12). Tanta autem ditatus gratia divinitatis, acceptum talentum Domini sui vario multiplicat fenore, ut in gaudium Domini sui læta intraret vocatione.

8. Litterarum enim affluentem imbutus copia, in docendis discipulis suis solerti instabat vigilantia; inter quos Bedam, qui inter doctores Ecclesiæ clarus habetur, caro affectu pro capacitatibus suæ vigore amplectebatur; quem secutus industrius tirunculus, a tanto pædagogo affluenter imbutus, et in exponendis Evangeliiis, et in historicis rebus digerendis magnus enituit; et descriptis temporum et computationibus subtilissimis, inditam Britannicæ gentis hebetudinem purgavit, scriptorumque suorum dignitatem Romanæ sedis acquisita auctoritate nobilitavit, quodque his majus est, servata innocentia vitæ, Deo fideliter studuit sine tenus placere, ut cum sancto sanctus esset, et cum electo magistro suo sanctissimo Joanne in electione discipulatus Christi permaneret. Succedente etiam tempore, quem a primis sacrorum graduum ordinibus Deo mancipaverat, sacerdotii dignitate hunc Bedam cum aliis quibusdam suæ institutionis viris, dignos Deo adjutores promovit; ut tanto tenacius Christo viti suæ adhærent, quanto strictius complexi palmites ejus essent. Verum quia horum aliquorum memoria reliquæ vitæ, ex necessitate rerum convenientium, fuit inferenda, redeamus nunc ad acceptæ narrationis gesta evolventa (77).

9. Regnante inclyto Anglorum rege Aldfrido (78), excedente humanis rebus felicis vitæ Eata (79) egi-

S. Joannes electus est in archiepiscopum Eboracensis ecclesiæ. Verum quæ sub initio referuntur, pertinent ad ejus episcopatum Hagulstadensem; et ejus episcopatus Eboracensis erat perperam infra, num. 44, insertus, et inde hic sub finem relatus.

(78) Hic est *Alfridus nothus* seu *junior*, a seniore Alfrido fratre apud Malmesburiensem et alios non distinctus, qui successit Egfrido fratri, anno 684, circa Pentecosten occiso. Consule Ricardum priorem Hagulstadensem, cap. 10.

(79) S. Eata, teste eodem Ricardo, mortuus est anno 685, inscriptus Fastis Anglicanis ad diem 26 Octobris.

scopo, cunctorum votis precantibus, maxima vero A nutu Dei agente, hic dilectus Dei in ejus successit episcopatu: unctusque in Christum Domini, opera auxit pietatis et fidei, competentia utique tanto ordini et divinx dignitati, quæ licet omnia enarrare nequeamus pro numero sui, saltem ad aliqua explicanda accingamur, ad honorem et gloriam Domini, quæ utique veridicis tradita agnovimus testibus, et potissimum a beato Brithuno (80) qui primo ejus erat diaconus, et postea ejus dono et consecratione monasterio ab eo funditus constructo, quod Beverley dicitur, abbas præfuit dignissimus.

10. Dedicaverat idem dilectus Deo præsul ecclesiam in honorem beati Michaelis archangeli, in villula dicta Carnesboe, non longe a defluente amne Tynæ fluvii (81). Hic frequenter, et maxime Quadragesimali tempore, quod a populari frequentia locus remotior erat, in jejuniis et orationibus et elemosynarum largitionibus intentus sanctus Joannes manebat, ubi cum quodam tempore turbam pauperum, solito suo more, consolandam jussisset introduci, convenit inter eos quidam miserabilis formæ vir. Nam et mutus erat a nativitate, et adeo obscœnus lurida capitis fœditate, ut præoccupato a linea toto circulo capitis, pro pilis horrebat raris et hirsutis quasi porcorum setis (83): quem sanctus episcopus bene noverat, quia ad elemosynam suam inter alios pauperes enim frequenter viderat. Tandem ergo dilectam Deo animam talis facies miserix C altius pungens, clementius tetigit; injectaque manu, ut erat benignissimus, mento pauperem comprehendit, benedixit (83), et in Dei nomine ut loqueretur præcepit. Præcedit episcopus litteras quasdam et verba dicendo; ille qui mutus erat, soluto linguæ officio, subsequitur eadem ex ore episcopi loquendo. Tandem post verba paulatim invadit orationis sententias, prout præsulis exigebat sanctitas. Fugatur etiam ab illo omnis illa horrida capitis contagio, vestiturque capillorum ornatu crispo et nigro; sicque consolatis reliquis pauperibus simplici alimonia, ille per Sancti Joannis merita redit ditatus multiplici miserationum Dei copia (84).

11. Post hæc ergo B. Wilfridus episcopus, qui longo tempore ab episcopatu suo ejectus fuit, a Ro-

(80) Beda. lib. v, cap. 2, sequentia habet, quæ, inquit, dicere solet vir reverendissimus et veracissimus Berthun, diaconus quondam ejus, nunc autem abbas monasterii quod vocatur Indera-vuda, id est insula Deirorum. Pro his in Vita a Mabilione edita legitur: Nunc autem abbas monasterii quod Beverlick dicitur. In monastici Anglicani tom. I, pag. 170, dicitur obiisse Brithunus primus abbas Beverlacensis Idibus Maii anno Domini 735, et sepultus juxta S. Joannem. Hujus Vitam illustramus 15 Maii.

(81) Addit Beda, non longe ab Hagulstadensi ecclesia, id est unius ferme milliari et dimidii spatio. Videtur a Thoma Stubs Arnesbange dicti, id est Mons aquilæ.

(82) Beda: Scabiem tantum et surfures habebat in capite, ut nihil unquam capillorum ei in superiore parte capiti ei nasci valerent, tantum in circuitu horridi crines stare videbantur.

mano concilio et a D. papa Agathone epistola accepta in patriam revenit, et episcopatum Hagulstadensis ecclesiæ cum synodali concilio recepit, et sanctus Joannes in Eboraco civitate episcopatum accepit, et annis triginta tribus nobiliter tenuit.

12. Alio quoque tempore, cum iter faceret Sanctus Dei, pervenit ad vicum qui Yatadini (85) dicitur, ubi tunc erat monasterium ancillarum Christi, quibus præerat Hereburgis dicta abbatissa, mulier fide plena, et tunc ob adventum viri Dei cum filiabus suis in Christo valde jucundata. Refert ergo illico pia mater cum luctu, conquerens sancto præsul consororem quamdam magna corporis ægritudine deprimi, nec aliquam spem vitæ ejus haberi. Precatur suppliciter ut eam dignaretur visitare, dicitque se in Dei pietate et ejus meritis multum confidere, quod ei melius proveniret ex impositione manus suæ. Requirit beatus pontifex causam morbi, discitque ab abbatissa illam in quarta luna sanguinem minuisse, turbatoque corporis statu, brachium ejus miserabiliter intumuisse. Protestatur hoc comperto esse factum imprudentius, memoratque se a B. Theodoro archiepiscopo magistro suo audisse, cum puer esset et ejus discipulus, periculosissimam esse in quarta luna imminutionem sanguinis, et non oportere hujusmodi curationes exercere in teneriori crescentis lunæ ætate, vel recenter erumpente fluentis pelagi rheumate. Victus tandem lacrymis atque precibus morientis abbatissæ et consororum, infirmantis feminæ intrat cubiculum; visoque nimio tumore brachii, signum opponit crucis, præliatque Deo intensius thura puræ orationis, consolatusque jacentem egreditur e domo. Sed cum languente femina efficax permanet benedictio, et omnis illa eum recedente episcopo rececit inflatio. Vix sanctus consederat ad cibum, et Capurburgis (sic enim vocabatur) ad ejus diaconum Brithunum, suum mittit nuntium, petens ut illi suum præstaret colloquium. Petita ille episcopi benedictione cum iret, illam jam sanam obviam habet, discitque medelam curationis provenisse sibi per orationem pontificis. Post hæc vixit sana longo tempore, jucunda frequentans relatione curationem sibi a beato præsule impensam.

13. Invitatus quoque hic Deo electus pontifex ad

(83) Beda. Signum sanctæ crucis linguæ impressit, ubi et reliqua accuratius profert.

(84) Hæc ad num. 25, perperam translata culpa amanuensium, reposuimus, uti et habet Vita apud Mabilionem. Ricardus anno uno solum et forte non integro Hagulstadensi Ecclesiæ præfuisse asserit. Factus ergo esset archiepiscopus Eboracensis anno 686, scilicet, ut Beda ait lib. v, cap. 5. Cum Wilfridus in episcopatum esset Hagulstadensis ecclesiæ receptus, est idem Joannes defuncto Bosa episcopus pro eo Eboraci constitutus. Vitam B. Bosæ dedimus 9 Martii, quando eum dicto anno 686 obiisse diximus. Vitam S. Wilfridi illustravimus ad diem 24 Aprilis.

(85) Yatadim, Bedæ Vetadum aut Wetadum in Vita apud Mabilionem Humedatum.

(86) Bedæ dicitur, filia carnalis abbatissæ.

dedicandam ecclesiam villæ (87), quæ Australis Burton dicitur, officii sui non instrenuus executor, accessit et dedicavit, perfectisque, ut mos est, omnibus, ad propria redire voluit. Is vero cujus villa erat, qui eum invitaverat, precibus humillimis cum suis instat ut domum ejus intrare et ex ejus obsequio prandium dignaretur suscipere. Cui cum sanctus Dei Joannes diceret magis episcopum decere ad monasterium redire, et Deo in suis pauperibus servire quam per domos divitum convivari, promissis sub hac gratia elemosynis pluribus, et maxime a B. Britthuno idem pollicente persuasus, assensum tandem præbuit poscentibus.

14. Materfamilias autem, uxor ejus qui eum invitaverat, gravi corporis invaletudine detinebatur, ita ut plus tribus septimanis lecto decumbens periclitaretur. Quo comperto vir Dei, verus medicus animarum et corporum, de rebus ad dedicandam ecclesiam consecratis jussit eam potari; et, ubi morbi dolor acrius urgebat, ex eadem aqua rigari. Quo facto omnis morbus subito fugatur, et illa in novum sanitatis vigorem reparatur. Surgit mulier continuo, parat se ornatu suo, ingrediensque petit benedictionem, et convivantibus læta exhibet servitute[m], tantamque valetudinem sibi collatam cunctis innotuit, ut pio præsulī secumque sedentibus in potu fidelis pincerna serviens, nec semel ut quiesceret recederet. Videte, quæso, in beato Joanne hic impletum quod Christus promisit suis: Opera quæ ego facio et vos facietis. Ille Dominus noster domum intravit, socrum Petri febricitantem invenit, febres depulit, illumque sibi ministrare præcepit. Uterque enim et simile faciunt opus; sed ibi absque servo Dominus, hic vero per Dominum et cum Domino fidelis et prudens servus.

15. Clarificat item Dominus in simili opere Joannem servum suum, cum per quemdam divitem Adam (88) nomine, invitatur ad consecrandum ecclesiæ opus novum. Erat huic diviti quidam suorum, valde charus illi et utilis; qui ex incumbente morbo ad id pervenerat ut juxta decumbentem in lecto feretrum corpori aptaretur, sudaria pararentur, et quæ funeri congruerent in præsentia languentis ad manum essent. Illic invitatur iterum ille homo Dei, noster medicus, qui pressuris gravibus antidotis occurreret validioribus, visisque ex more funereis apparatusibus, magnus orator totus intro fertur ad cœlestia, et rogata obtinuit. Ad præceptum mox conversus, velociter eum sanari et surgere jussit, moxque recessit. Ille fugato morbo redditus vitæ, paululum hæsit stupens, utrum esset idem ipse. Caro ad vitam reparata cœpit exigere vitalia, mittit ad prandentem dominum, petitque ut aliquid sibi mittat

A ad bibendum. Exsultant omnes quod is petit bibere, de cujus paulo ante sollicitabantur funere. Porrigit illico inelytus præsul calicem vini, jubetque sitibundam sitim ex eo refocillare. Quo haustio ille acceptis indumentis vestitur, ad convivantes ingreditur, et quia jam diu non manducaverat, esurire se fatetur, et escam postulat. Lætari solemniter videres omnes convivias pro consocio reddito vitæ, venerari sanctum Dei virum mundo tanta clarificatum sanctitate, laudantes Dominum procul dubio qui talia in suo Joanne favore operatur propitio.

CAPUT II.

A'ia miracula ante et post obitum. Tempus sedis et mortis.

16. Magnificavit Dominus illum in conspectu regum, et in conventu principum ostendit illius gloriam et meritum. Regali edicto conveniunt primates regni; convenit etiam cum aliis et hic vir Dei. Adfuit quoque et ipse Osredus rex, vir religionis et fidei, et communi tractatu fidelium ordinationes ibi constituunt multarum rerum utilium. Nam et injuriæ ibi corriguntur, leges Dei sanciantur, pacis æquitas firmatur, res ecclesiarum et monasteriorum regis munimine corroborantur. Quibus feliciter statutis, dominus archiepiscopus, Dei gratia et nomine et officio Joannes, regem cum suis ad mensam suam invitat; qui gratifice obedit, ut decebat, comitatusque proceribus suis discumbens ad nutum assedit pontificis, utiturque cum carnalibus epulis cœlestium monitis. Quibus cunctis affluenter relectis, audite, quæso, cordibus intentis, audite et hic operationem Dominicam, videte et hic assertionem evangelicam: Opera quæ ego facio et vos facietis. Implete, ait S. Joannes pincernis suis, implete tres hydrias, unam vino, aliam mulso, tertiam cervisia.

17. Quibus impletis usque ad summum, Joannes qui et gratia Dei, extensa manu benedixit et propinari præcepit. Hauriunt pincernæ crescentia hydriarum fluentia secundis calicibus, et per lætos convivas propinando redeunt frequentius, hauriunt inexhauste, nihilque in hydriis apparet loties hausisse; semper redundant ad summum usque. Potantes ipsi stupent renovato nectare, quodque bibunt mirantur crescere, et placida dulcedine et mirabili cœlesti exundatione. In hujus potus crescenti valentia recolite nuptias in Cana Galilææ; nam ibi architriclinus vinum bonum esse pronuntiat. In exundatione autem hydriarum trium, mementotè Dominici convivii, quo quinque millia hominum et eo amplius satiavit, et considerate in vestris cordibus quid per Joannem suum operatur Dominus suus. Legitur ibi quia viso signo vini crediderunt in Jesum sui discipuli; hic quoque rex Osredus (89) principesque sui

(87) Bedæ cap. 4, villa a monasterio Beverlaco norum fere millium spatio separata. Eidem comes Puch dicitur, cujus filia Yolfrida, monialis facta apud Beverlic, obiit III Idus Martii, anno Domini 742, cujus ossa sepulta sunt Beverlaci. Puch cum filia dedit manerium de Valkingione. Ita Vita S. Joan-

nis in monastico Anglicano.

(88) Bedæ, cap. 5. Addi dicitur, ubi eadem narrantur.

(89) Osredus regnavit ab anno 705 usque ad annum 716, quo belli infortunio interemptus est.

expertus sunt, viso hoc signo, esse in Joanne suo gratiam Dei, veneratusque Dei hominem, vocat ad se ejus pincernam, Brithredum nomine; lætusque regia jucunditate, optime, inquit, profecisti in servitute tua, nam et optimo potu et mirabili a Domino tuo refecti sumus affluenter, sanctitateque sancti lætificati quam vidimus, discedere nunc habemus cum ejus gratia.

18. Audite, quæso, adhuc Dominum in exemplo sui mirificantem Joannem suum, exhibentemque novum sanctitatis ejus indicium. Si quando in metropoli Eboraco archiepiscopatus scilicet sui sede, eum contigisset morari, amplectebatur valde basilicam Sancti Michaelis archangeli, ibique excubias celebrabat soliti operis sui; contigua enim erat mansioni suæ. Unde accidit quadam vice ut, eo lætenter agente inibi illas orationes suas, visibiliter cernendam se in specie candentis columbæ illi præberet Spiritus sancti majestas, flammeo splendore corusca, supra caput orantis episcopi sedis suæ gloriam (ponere) dignata, Deus æterne et benignissime, de quam unudo corde processerunt orationes illæ quæ sancti Spiritus præsentiam obtinuerunt, illam, inquam, eandem quæ in Jesu filio Dei baptizato apparuit in Jordane! Quam placitæ ascenderunt in conspectum divinitatis, fidelibus etiam perlatae internuntiis, quæ tantum referunt effectum virtutis! Irradiat ergo per quæque foramina et fenestras basilicæ illa immensa claritas majestatis inclusæ, ac si relicto æthere sol illum commigrasset, splendoremque suum in ejus loci angustias inclusisset. Utque rei veritatem digna prosequamur laudum novitate, vere includebatur ibi sol justitiæ Deus, in suo inclusus Joanne, illuminans eum gratia Spiritus sancti, nec eum ullo errore permittens obtenebrari.

19. Cuncti hoc videntes stupent, ut de re insolita, miranturque quæ esse possint illa luminaria, unde tot lucis radii tanto lucerent splendore tantaque emicarent claritate. Accessit tandem Sigga (90) ejus diaconus, pessuloque soluto aperit ostium, participatque gloriam visionis. Videt sanctum pontificem, intentis in cælum luminibus erectisque manibus, in conspectu Dei effundentem, sicut aquam, animam suam, et in ejus capite columbam super nivem candidam. Cujus viso candenti splendore diaconus, D velut decoctus, facie contracta in rugas, tota cute pœnas excepit temeritatis illatæ. Sensit sanctus Dei diaconum participem visionis; et quamvis irritatus, habitum tamen non exiit mansuetæ intentionis. Accitum ergo ad se tactu emaculat dexteræ, compositaque in pristinum decorem facie obsecrat, protestatur, adjurat ne, quoad ipse in hac vita viveret, visionem illam alicui mortalium detegeret. Audistis Dominum Jesum, post gloriam divinitatis suæ ostensam in monte Petro Jacobo et Joanni, descendentibus illis commendantem taciturnitatem, donec filius

A hominis resurrectione sua mortem calcaret, et vitam mortuis repararet. Videtis et hic Joannem imitatorum Domini sui, testem divinx gloriificationis suæ, quasi mercede, conducere, precibus alligare ut visa conticeret donec hoc mortale exueret et beatæ immortalitatis gloriam indueret. Dubitandum ergo non est quin hic sanctus Dei magnæ puritatis fuerit in conspectu Dei in cælis, qui tantæ claritatis compos factus sit coram hominibus in terris.

20. Habuit etiam et alium testem signorum quæ per eum propitia gessit divinitas; Herebaldum (91) scilicet Tenemuthenensis cœnobii, qui ejus discipulus a puero et doctrina erat imbutus, comesque commanens individuus. Testabatur hic sæpius se bene etiam per seipsum comperisse hunc S. Joannem vere esse sanctissimæ vitæ; qui inter alias multis infirmis præstita beneficia, ipsum de morte reduxit et subitæ sospitati condonaverit. Dicebat semel contigisse convivantem cum suis hunc charum Dei hominem devenire in planioris vitæ grata spatia, cuius jucunda planitie delectati juvenes, militari consuetudine precantur hunc dominum suum, ut liceat eis equos suos in eodem probare inoffenso campi æquore. Quod cum primo vir Dei pro levitate ducens denegaret; tandem petendo instantibus: Agite, inquit, ad libitum, Herebaldus vero maneat mecum. Quod ille audiens juvenili cœpit tristari levitate, quia recenter datum ab episcopo equum, cui insedebat, volebat probare.

C 21. Tandem ergo cum laxis frenis omnis campus discurrentibus perstreperet, Herebaldus, ac si invitus et quasi incitatum equum retinere non posset, reclamante episcopo evolat, volucrumque cornipedem laxioribus frenis ad cursum concitat. Testari solebat idem Herebaldus se tunc audisse ab episcopo post tergum clamante: Male, inquit, agis discedens a me, et hoc modo cognosces. Vix finita conminatione viri sancti equus labitur Herebaldi; excussusque Herebaldus super ingens saxum, ruina decidit præcipiti, capite confringitur, interioribus discinditur, de illisque manu et pollice redditur. Turbati omnes eo concurrunt, relictis equis ad terram prosiliunt, sed is qui colliditur magis videtur absquesensu quam sapere, magis putatur mori quam vivere. Tenditur super moribundum papilio, et ejus causa per spatiosum æquor cujusque frequentatur obumbratio. Dolent omnes cucurrisse, sed nesciebant quid de cursu providisset Deus ipse

22. Sanctus autem Dei de ruina mœret specialiter dilecti discipuli, compositisque saccis in tentorio insomnem noctem ducit, propitiumque Dominum inobedienti suo propitiari precibus et lacrymis convenit. Et valde mane ad debilitatum charum ingreditur; primum oratur, et deinde dulci affectu ex nomine compellatur Herebaldus. Et mirum in mo-

(90) S. Sigga, diaconus S. Joannis, dicitur in Monastico Anglicano.

(91) Beda hæc refert, cap. 8 et Herebaldus, in-

quit, tunc in clero illius conversatus, nunc in monasterio, quod est juxta osium Tini fluminis, abbatis jure præest, uti hic sub finem dicitur.

dum, cum a præcedentis diei hora septima usque ad illud mane quasi exanimis jacuerit, a sancto Dei vocatus, quasi de gravi somno excitatus, oculos aperit, et in virum Dei intendit. Interrogat pius doctor utrum agnoscat colloquentem sibi, moxque respondet ægrotus voce lacrymabili : Tu es, inquit, Joannes episcopus dilectissimus dominus meus. Et ipse : Putasne, inquit, ex instanti periculo cum vita posse evadere. Scio et credo, inquit ille, si per preces tuas hoc mihi Deus annuerit. Quid plura? Imponit præsul Dei manus contracto capiti, sacratas aquas debilitato irrorat corpori; Deum invocans cernuus illi inpirat, deinde cruce signat, et subitam medelam Deus præstat. Hoc sæpius idem ipse referebat postea longo vivens tempore; maturiorque ætate, factus est abbas vigilantissimus eo in loco ubi pelagus influit Tina fluvius; unde et Tinemuta idem dicitur.

23. Refererat etiam venerabilis vitæ abbas ille cujus supra meminimus, quod quadam vice hic sanctus Dei Joannes Beverlacense monasterium adierit, duabus causis poscentibus, ut scilicet gregem Dei iubi commorantem in obsequio Dei commonesceret salutis suæ, et ut in temporalis substantiæ administratione nihil illis abesset quo minus divinis intenderent. Ibi cunctis manifestum dedit prompta Dei largitio, quantæ integritatis præconio apud se existerit hic suus magnus servus. Paraverat idem venerabilis abbas balneum jam defesso ex instanti senio præsul. Quo, post longius protractas ex more suo psalmodiarum et orationum celebrationes, abluto, postulat abbas ut cellarium ingrediatur, et quæ Deus ibi in usus servorum suorum præstiterat, benedicere dignaretur. Quibus ad votum abbatis impletis fessus senex consedit; quem abbas humiliter consultit, utrum post balneum aliquantulum vini degustare velit. At ille placido vultu dicit sibi placere, si ad manum possit sibi venire. Detulerat autem pridie quidam mercator a civitate eidem abbati flasconem vini; quem lætus suscipiens, in cellarario reponi jusserat ad opus ejusdem sanctissimi viri.

24. Accersitur Brithredus pincerna, jubeturque ut vinum propinet episcopo in vitrea phiala. Qui dum festinus paret jubenti, properantius agens ex affectu obsequii, incautius reliquit dependentem in pariete prædictum flasconem vini; qui ex alto corruens per medium rumpitur, ita ut in duas partes divideretur. Sed, quia is cui potus ille servabatur vas electæ integritatis Deo erat, nil mirum quod ipse Deus potum illum in partibus vasis divisus conservaret. Nam hinc inde semota pars a parte stabat, vinumque in se quasi congelatum liquorem vel solidam crystallum continebat. A cujus ruentis sonitu permotus idem pincerna Brithredus currit intro, invenitque quod ibi actum erat divinitus. Sed quia hujus rei relationem ingrata sciebat ei cujus age-

(92) Hic interponebatur laus discipulorum, quam transferimus ad finem numeri seq. et electio ad Eboracensem archiepiscopatum, quam dedimus suo

batur meritis, accersitum quemdam fratrem, Plehelmum nomine, introducit ad visionem rei insuetæ et mirabilis, ut testimonium haberet in tempore relationis. Suscipiunt ergo illud in alio vase, gratias agentes Deo, qui talia operatur in S. Joanne, complicito vase inhabitationis suæ.

25. Multa quidem et alia signa per eundem Dominus operatus est. Quotquot enim vestimentum ejus cum fide tangebant, omnium infirmitatum suarum celerem sibi sanitatem advenisse gaudebant (92). Dum autem quadam die ad sanctum Joannem episcopum multa conveniret turba, ut sacri chrisomatis unctionem acciperet, quemdam juvenem mortuum inter alios sacris chrisomatis unctione linivit, et sic de morte ad vitam reduxit. Similiter et dæmonem ab homine quodam expulit; insanos etiam et infirmos semper sanavit, ubicunque eos invenit; sed et tempestatum habebat potestatem per sancti Spiritus vigorem.

26. Nec mirum si gratosus apud Dominum et homines hic electus Dei Joannes existerit, utpote qui a magistro et doctore clarissimo et inter theologos facundissimo sufficienter edoctus sit, Theodoro scilicet Cantuariensi archiepiscopo, de quo sanctus Beda refert in ecclesiastica Anglcrum Historia. Erat, inquit, tempore Ceddæ episcopi, Romæ quidam monachus, nomine Theodorus, natus Tharsi in Cilicia, vir et sæculari et divina litteratura Græcæ, et Latine, et Hebraicæ sufficienter instructus, probus moribus, et ætate venerandus, qui ordinatus a Vitaliano papa Britanniam missus est, et venit ad ecclesiam suam Cantuariæ, secundo postquam consecratus est anno. Hic etiam Theodorus in suam suscepit disciplinam quamplures de regione Britannica, inter quos quemdam habebat magnæ sanctitatis discipulum, nomine Joannem, quem postmodum vidimus archipræsulem metropolitice ecclesie B. Petri Eboracensis, tempore Alfridi regis, ordinatum, quem Dominus Jesus Christus tantum dilexit ut ei in columbina specie Spiritum sanctum divina celebranti transmiserit. Fuit autem Theodorus in archiepiscopatu Cantuariensi per annos viginti et unum, menses tres, dies viginti et sex, et sic migravit ad Christum, Joannes vero multos quoque diaconatus ordine et presbyterii sanctificavit honore, de quorum collegio sanctus exstitit Beda, qui multa apostolicæ fidei scripsit utilia. Ipse etiam Joannes habebat quemdam magnæ sanctitatis diaconum, nomine Brithianum, quem in monasterio suo, quod Beverley dicitur, abbatem sanctimonialis vitæ constituit. Idem vero Joannes episcopus omnes ad se venientes ad viam veritatis convertit, et pro grege sibi commisso et omni populo Christiano jugiter et sine intermissione oravit.

27. Mansit autem in episcopatu (93) hic Christi athleta Joannes triginta tribus annis, octo mensibus,

loco, num. 11.

(93) In episcopatu utroque, sive ab ordinatione in episcopum.

et tredecim diebus, et postea, cum jam episcopatum A
præ majore senectute circuire non posset, suo sacer-
dote Wilfrido (94) cum totius populi electione pon-
tificatum commisit Eboracensem, et ipse cum consi-
lio S. Brithuni abbatis sui Beverlacum petiit, et ibi
diu in Dei servitute persistens, Nonis Maii vitam
feliciter finivit (95): etsic ad cœlestia regna conscen-
dens, sepultus est in porticu S. Joannis evangelistæ,
in monasterio suo, anno ab Incarnatione Domini
septingentesimo vicesimo primo. In eodem autem
loco ubi sepultus est, per ejus merita infirmi sanan-
tur, dæmones effugantur, cæci illuminantur, surdis
aures reserantur, mutis verba reparantur, claudis
vestigia condonantur, cuncta genera dolorum effu-
gantur, ejusque interventu crimina nostra delentur,
et gaudia cœlica conceduntur, præstante illo, cui B
cuncta famulantur.

28. (96) Dominus et Salvator noster Jesus Christus
multa miracula per dilectum suum Joannem opera-
tus est. Quorum primum hoc est: accidit quodam
tempore ut quidam, ardore febrium oppressus, ad
sanctum ipsius sepulcrum pervenerit, ac sensu ali-
enatus, dum ibi diu devolveretur, tandem spiritus
malignus ab ipso fugatus est. Qui et integræ sanitati
per S. Joannis merita restitutus, assumpto baculo
suo, ad propriam domum perrexit; atque ipsum
postea nunquam eadem infirmitates invaserunt.

29. In quodam postea tempore abbas Brithunus
invitavit abbatem de Swina (97) in anniversario die
S. Joannis ad Beverley, habentem secum illum quem-
dam presbyterum, nomine Druchwald, qui et tanta
infirmitate detinebatur ut vix illuc ire poterat. Item
postea cum abbas de Swina domum redire propo-
sisset, rogatu suo Brithunus abbas ipsum infirmum
presbyterum, donec incolumis fieret, in custodia re-
cepit, et maxime propter invocationem nominis S.
Joannis atque amorem. Cum quo et ipse abbas de
Swina quemdam diaconum suum, qui vocabatur
Adde, quatenus procuraretur attentius, reliquerat;
cui enim vero abbas Brithunus Welverd presbyterum
addiderat, ut ipse infirmanti presbytero omnia ei
procurando necessaria famularetur. Tunc autem
qui infirmabatur sacerdos rogabat ipsum Brithunum

abbatem, ut corpus suum, si obisset inibi, in cœme-
terio illo sepeliri permetteret: quia ipse sanctus
episcopus, inquit, se antea ad sacerdotalem promo-
verat gradum. Quod postquam impetramerat, ci e.a
ipse presbyter gratias prece supplici atque devota
persolvit.

30. Insequenti vero nocte in tantum aggravabatur
infirmitate, quod eam vivus minime putabatur posse
transire. Mane autem facto ipse abbas venit ad
ipsum, dicens ei: Credo cito melius te fore futurum,
si allatus fuisses ad monasterium, in quo sunt multæ
reliquiæ sanctorum martyrum. Hoc idem quoque
(ait) se credere ipsum, et contestans continuo, post
horam tertiam allatus est in ipsum monasterium,
ipsi etiam Deo grates referens quia in ipsum vivus
meruit introire. Et cum intentius ante altare S. Joan-
nis evangelistæ orasset, inde ad sepulcrum ipse pro-
gressus est, supplici eum prece deprecans quatenus
sibi in infirmitate sua erga suum medicum dignaretur
auxiliari. Ac sæpius gratia impetrandi commemorata,
quam erga Deum habebat, inde progrediens mona-
sterium S. Martini, quod in se continebat multas
quoque sanctorum martyrum reliquias, ingressus
est. Quarum igitur impressione ut signum sanctæ
cruccis fronti suæ intentum est, ac eo regresso ad
tumulum sancti confessoris, continuo ab ipsa infir-
mitate qua detinebatur curatus est; et postea sanus
et incolumis domum rediens, hoc ipsum miraculum,
quod in se factum fuerat, cum ingenti lætitia sæpe
et multum solebat referre.

31. Quodam etiam tempore contigit quamdam
sanctimoniam de Esec, cujus manus contractæ
erant, membraque universa in valetudine detineban-
tur, ad sancti confessoris tumulum devenisse, ac
sui universi languoris sine mora curationem inibi
recepisse per intercessionem ipsius sancti Confesso-
ris. Sanitate igitur recepta, ipsa multis hominibus in
eodem die quo curata est propinando ministravit, et
in ea postea sanitate multis vixerat annis. Et hæc
per intercessionem hujus sancti confessoris fiebant
ad laudem et honorem Creatoris nostri Jesu
Christi, qui vivit et regnat Deus per omnia sæcula
sæculorum.

(94) Hic est S. Wilfridus junior, cujus Vitam de-
dimus 27 Aprilis.

(95) Beda, *ibique Deo digna conversatione comple-
rit*, omitta particula *diu*, pro qua substituunt Tho-
mas Stubbs et auctor Vitæ S. Brithuni *quatuor annos*.
Ricardus *annos tres* asserit; at non integros duos
reperimus. Nam Easa mortuo anno 685, et fortè 26
Octobris, etiamsi paucis solum diebus interjectis
fuerit ordinatus episcopus, et in illa administratione
permanserit annos 55, menses 8, dies 15, antequam
relieta sede migravit Beverlacum, pervenitur ad

D annum 719 et mensem Julium, et ultra octavum diem;
unde ad hunc diem 7 Maii anni 721, vix decem
menses ultra annum possunt superesse; quod sufficit
ut dicatur ibi adhuc *diu* persistisse.

(96) Quæ sequuntur miracula, ut ex novo apparet
exordio, aliunde adjecta sunt.

(97) Abbatia Svinienis in agro Eboracensi men-
tio celebratur in monastico Anglicano, pag. 1026,
cui ex hoc loco ejus antiquitas adstruitur, cum hæc
contigerint ante annum 733 quo Brithunus abbas
obit.